

Jubileum Het Bakkerswinkeltsje

■ Viering met expositie over unieke vorm van gezamenlijke visserij: het komvissen

Het is dit jaar 25 jaar geleden dat 't Bakkerswinkeltsje in Molkwar eigendom werd van de Stichting Ald Molkwar.

MEINTJE HARINGSMA

De bakkerij waar eeuwenlang de Molkwarder koeke gebakken werd, kwam te koop en Dorpsbelang vond eigenlijk wel dat het daar iets mee moest. Met hulp van de toenmalige gemeente Nijefurd kon het pand worden aangekocht. Tegenwoordig is het een begrip en een soort levend museum. Om te vieren dat er al een kwart eeuw activiteiten plaatsvinden is er vanaf komende maandag een hele speciale expositie over het Komvissen. Een hele speciale vorm van visserij waarbij de saamhorigheid enorm was en de opbrengst werd gedeeld. Een saamhorigheid die het dorp nog steeds kenmerkt, aldus Auke Bult, voorzitter van Ald Molkwar.

Authentiek

Wie 't Bakkerswinkeltsje uit 1916 binnenstapt gelooft bijna zijn ogen niet. Bij binnenkomst is er die toonbank met weegschaal die je nog kent van heel vroeger. Verder in het pand een oude bedstede, een fammenkamer en zelfs een ontsnappingsluikje om onder te duiken dat nog uit de oorlog stamt. Maar ook een woonkamer zoals die er vroeger uitzag met allerlei materialen en historische zaken die een prachtig beeld geven van hoe Molkwar er vroeger uitzag. Ontroerend is bijvoorbeeld op de bovenverdieping het boekje waarin alle inwoners van Molkwar op een foto staan afgebeeld.

Dat boekje werd gestuurd naar al die jongens uit het dorp die naar voormalig Indië tijdens de politiole acties moesten dienen. Om hen een hart onder de riem te steken. Maar ook oud aardewerk dat in de omgeving is gevonden, een jaarboek van de kerken en noem het maar op. Op de bakkerszolder bovendien natuurlijk nog heel veel spullen van de bakkerij, maar ook heel veel zaken van de visserij ten tijde van de Zui-

De expositie over het komvissen wordt ingericht. FOTO MEINTJE HARINGSMA

derzee. Want Molkwar was een echt vissersdorp voordat de afsluitdijk daar een einde aan maakte. Ook de materialen van het voormalige timmerbedrijf Fa. S. de Jong zijn daar in al hun pracht en praal te bewonderen.

Voorzitter Auke Bult (van zowel Ald Molkwar als 't Bakkerswinkeltsje) is dat verzamelen en inventariseren wel toevertrouwd. Als amateurarcheoloog doet hij heel veel onderzoek naar allerlei zaken die hij in de grond vindt, of waar hij in het algemeen de hand op kan leggen. Over alles wat zich in 't Bakkerswinkeltsje bevindt, kan hij dan ook lyrisch worden. En hij niet alleen; het voltallige bestuur en de vrijwilligers zijn enorm enthousiast. En zetten zich graag in voor dit "kleine museum" in het Friese Doolhof zoals Molkwar ook wel werd aangeduid. "We willen allemaal dat deze spullen onder de aandacht van de mensen worden gebracht. En dat lukt heel goed. Bezoe-

Het komvissen gebeurde maar op een enkele plek in Nederland

kers zijn enthousiast als ze hier zijn."

Gratis

Het winkeltsje is in mei, juni en september elke dinsdag, woensdag en zaterdag open van 13.00 tot 16.30 uur. En in juli en augustus op dinsdag, woensdag, donderdag en zaterdag van 13.00 tot 16.30 uur. Entree wordt er niet geëist, zodat iedereen kennis kan nemen van de rijke historie van het dorp. Dat wil het bestuur ook niet veranderen, want zo zegt Auke: "Er vallen al heel veel mensen buiten de boot. Als je dit soort culturele zaken dan ook nog betaald maakt, kunnen zij daar helemaal niet meer naartoe." Uit de verkoop van koffie, thee en natuurlijk de Molkwerder Koeke die speciaal voor het winkeltsje wordt gebakken en de verkoop van snoep uit grootmoedertijd haalt de stichting de nodige opbrengsten. Ook mogen mensen natuurlijk altijd een vrijwillige bijdrage doen. Uit al die zaken worden de algemene kosten dan weer gedeeld. Niet altijd eenvoudig, zeker niet met de stijgende prijzen van tegenwoordig. Maar entree heffen, dat zien ze voorlopig nog niet zitten.

Met het winkeltsje wordt tevens invulling aan het dorp gegeven, zo zegt Auke. Het vertelt de bijzondere historie. Want dat Molkwerum in de 17 en 18 eeuw bekend stond als het Friese Doolhof waar mensen snel verdwaalden, dat verhaal moet ver-

teld. Op een tekening uit 1718 is het ook duidelijk te zien. De wirwar van woninkjes op 8 eilandjes maken dat Molkwar ook wel het Venetië van Friesland wordt genoemd.

Activiteiten

Vanuit 't Bakkerswinkeltsje worden overigens ook allerlei activiteiten georganiseerd. Zo was er in de beginjaren voor de jeugd de Tsjoenstermiddag. Daar werd dan de mooiste heks van het dorp gekozen. Maar er zijn ook rondwandelingen met gids in klederdracht door het dorp. Een dorp dat bovendien een eigen taal had en een eigen klederdracht. Verder zijn er in 2016 10 informatieborden in het dorp geplaatst met daarop de historie van de verschillende wetenswaardigheden. Met een polemiel voor alle inwoners uit het dorp werd de onthulling feestelijk gevierd.

Komvissen

Maar nu dus het jubileum. Om daar een feestelijk tintje aan te geven is bedacht om een speciale expositie te openen. Het werd er entje over iets dat op heel weinig plekken in Nederland gebeurde, namelijk het komvissen. Gebaseerd op de fotocollectie van Jan Visser uit Stavoren worden foto's en teksten gepresenteerd die deze hele speciale vorm van vissen laten zien.

De teksten zijn van Hendrik Twerda, meester van de christelijke lagere school in Bakuhuizen in de jaren '60 en '70. Dat er foto's zijn, is te danken aan een fotograaf die in 1929 een dagje mee ging komvissen en dat vastlegde. Op de kiekjes de mannen die zich daarmee bezighielden. Bijna allemaal dragen zij de naam Zeldenrust, een bekende naam in Molkwar

en een echte vissersfamilie.

Dat het komvissen een gezamenlijke actie was, komt heel duidelijk naar voren. Molkwar was ook de enige plek aan de Friese kust waar het gebeurde. Toen nog de Zuiderzee, dus een zee met eb en vloed, zout water en vissoorten als haring, ansjovis en geep. Kort gezegd kwam die vis om kuit te schieten en veroorzaakte dat een trek langs de kust van de Zuiderzee.

Als de vis langs de Friese kust trok, kwam het in de Bocht van Molkwar. Het werd dan gekeerd door het dijks- hoofd "De Beer". De vissers verlangden het dijks- hoofd door het plaatsen van een schutwand van 50 meter recht in zee. Dat was een net dat met stokken op zijn plek werd gehouden en verzwaard met lood. Aan het einde kwam een kom. De met de stroom meezwemmende vis stootte tegen het wand, week zijwaarts af en zwom in de kom.

Daar bevond zich aan het einde een fuik. Met 2 bootjes met daarin 4 vissers werd de vis als het ware de fuik in gedreven. Het werd daarna naar het haventje gebracht en doorverkocht.

De opbrengst werd vervolgens gedeeld. Visbedrijven Sterk en De Rook uit Lemmer kwamen de vis vervolgens halen. Soms was er zoveel vangst dat zij wel een paar keer op een dag moesten komen. Na het gezamenlijk vissen, toog ieder weer naar zijn eigen boot en viste elke Molkwerumer visser weer voor zichzelf.

Wie vanaf maandag 't Bakkerswinkeltsje bezoekt, kan de speciale expositie daarover bekijken.

➤ Meer informatie is te vinden op: www.hetbakkerswinkeltsje.nl

De vissers die het samen deden. FOTO ONBEKENDEN FOTOGRAAF